

Oponentský posudek:

MRHAL, Jaromír: *Deutschland und die Osterweiterung des Schengenraumes. Bachelorarbeit, Institut für internationale Studien, Fakultät für Sozialwissenschaften, Karls-Universität, Prag 2012, 89 s.*

Jaromír Mrhal se ve své bakalářské práci zaměřil na poslední velké rozšíření (tzv. východní rozšíření) schengenského prostoru, k němuž došlo v prosinci 2007, resp. v březnu 2008. Autor se soustředil na politické a sociální aspekty tématu, které zpracoval z perspektivy Spolkové republiky Německo a s důrazem na česko-německé vztahy.

Předložená práce je členěna chronologicko-tematicky a zahrnuje čtyři kapitoly. První z nich popisuje stručnou historii vzniku schengenské dohody a jejího postupného naplňování. Vlastnímu tématu se věnuje až druhá kapitola, která přibližuje německý postoj při přípravách východního rozšíření schengenského prostoru, a to včetně rozdílných stanovisek, která panovala mezi německými politiky na celostátní úrovni a ve spolkových zemích (zejména v Bavorsku). Třetí kapitola analyzuje důsledky, které mělo schengenské rozšíření pro Německo, na příkladu tří oblastí: kriminality, kontroly hranic (včetně ilegální migrace) a policejní spolupráce. Poslední kapitola podrobně ukazuje, jak bylo téma recipováno v českém deníku *Mladá fronta DNES* a kterým aspektům rozšíření věnovali čeští novináři největší pozornost. Součástí práce je i 15 barevných příloh obsahujících mapy a grafy.

Především na základě analýzy kriminálních a migračních statistik dochází autor k závěru, že německé obavy z posunu schengenské hranice na východ byly do velké míry neopodstatněné. S výjimkou zvýšeného počtu odcizených aut nebyl zaznamenán nárůst kriminality, stejně jako nedošlo k dlouhodobému nárůstu ilegální migrace. J. Mrhal tvrdí, že rozšíření schengenského prostoru přineslo Německu jako celku i jednotlivým oblastem v německém pohraničí více pozitiv než negativ. Zároveň ale poukazuje na to, že v českých médiích (konkrétně v *MF Dnes*) byly německý postoj k východnímu rozšíření „Schengenu“ i následná opatření SRN líčeny převážně negativně.

Bakalářská práce J. Mrhala má několik nesporných předností. Zaprvé autor předvedl velmi dobrou práci s poměrně rozsáhlým souborem publikovaných pramenů. Ty byly jak institucionálního rázu (zprávy Spolkového ministerstva vnitra a Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky nebo statistiky Spolkového kriminálního úřadu), tak novinářského charakteru (přes 180 článků z *MF Dnes*). Na těchto zdrojích byly vystavěny kapitoly tři a čtyři, jež jsou autorem oprávněně označovány za klíčové (s. 10) a které celkově představují nejzdařilejší části celé práce. Druhou předností je fakt, že se J. Mrhalovi podařilo začlenit analýzu mediálního ohlasu do struktury práce tak, že působí jako její integrální součást, nikoli jako povinný „přílepek“. Zatřetí je třeba vyzdvihnout nadprůměrnou jazykovou úroveň celého textu.

Přestože práce jednoznačně splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, vykazuje několik drobných nedostatků. Vzhledem ke sledovaným otázkám i k celkovému rozsahu práce působí první kapitola, koncipovaná nadto čistě deskriptivně, jako nadbytečná. Dále se nelze ubránit dojmu, že role Polska a německo-polských vztahů je v textu zmíněna pouze okrajově; neuváděla bych proto, že cílem práce je představit téma „na příkladu vztahů

Německa a jeho dvou středoevropských sousedů“ (s. 9). Čtenář by rovněž uvítal, kdyby názorné a informačně bohaté přílohy byly propojeny s vlastním textem v podobě odkazů (např. kdyby informace o počtu trestných činů na s. 27 zahrnovala odkaz na přílohu č. 5). Poslední výtky se týká použitých metod. Přestože J. Mrhal v úvodu hovoří o kvalitativní a kvantitativní analýze tisku (s. 11), není z dalšího textu zřejmé, kde konkrétně byla kvantitativní analýza uplatněna. Při obhajobě by měl autor také vysvětlit, jak byla při vyhledávání relevantních článků v *MF Dnes* zohledněna existence různých regionálních příloh tohoto deníku. Lze totiž předpokládat, že přílohy zaměřené na kraje, jež leží při česko-německé hranici, rozebíraly sledované téma častěji a podrobněji než celostátní část novin.

Navzdory uvedeným výhradám je však nepochybné, že je předložená bakalářská práce nadprůměrná – z hlediska pramenného, koncepčního i jazykového. Předvede-li autor přesvědčivý výkon u obhajoby, navrhuji hodnocení stupněm *výborně*.

V Praze 6. srpna 2012

PhDr. Lucie Filipová, PhD.